

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
วันที่ 15 ส.ค. 2565
เวลา 16.14

วันที่ 13 ธันวาคม 2565

เรื่อง ประชุมเชิงปฏิบัติการ พรบ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ

2. พรบ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

3. อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประตีบติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไว้ในกฎหมายธรรมนูร หรือที่ย่ามีสักดิ์ศรี 1984

4. อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยอุบัติเหตุ 2006

ตามที่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 จะมีผลใช้บังคับ ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2566 โดยที่กฎหมายดังกล่าววนอกจากจะเป็นกฎหมายอนุวัติการให้ประเทศไทยปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศภายใต้อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประตีบติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไว้ในกฎหมายธรรมนูร หรือที่ย่ามีสักดิ์ศรี 1984 (พ.ศ. 2527) หรือ CAT และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยอุบัติเหตุ 2006 (พ.ศ. 2549) หรือ CED ซึ่งมุ่งที่จะป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐ โดยเฉพาะ การทรมาน การกระทำให้บุคคลสูญหาย และการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรม (extra-judicial killing) แล้ว เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมดังกล่าวและแก้ไขเยียวยาผู้เสียหายและสังคมได้ผล สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย พระราชบัญญัติดังบันนี้ ยังได้พัฒนาหลักกฎหมายอาญาไทยหลายประการ

มูลนิธิพسانวัฒนธรรม สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.) และสมาคมนักกฎหมายสิทธิมนุษยชน (สนส.) เห็นว่า การที่จะให้ พรบ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ บังคับใช้อย่างได้ผล นักปกป้องสิทธิมนุษยชน ทั้งในฐานะองค์กร บุคคล หน่วยความและเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นต้น จะต้องเข้าใจกฎหมายดังกล่าว ทั้งเจตนา ภัย หลักการ และบทบัญญัติของกฎหมาย ดังนั้น จึงจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการนักปกป้องสิทธิมนุษยชน พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 : เข้าใจและใช้อย่างไรจึงได้ผล ขึ้นในวันพุธที่ 22 ธันวาคม 2565 เวลา 08.30- 16.30 น.

ณ Ibis Styles Ratchada รัชดาภิเษก หัว衙วัง กรุงเทพมหานคร และ โดยผ่านระบบ Zoom

<https://us02web.zoom.us/j/89734696854?pwd=Rys2ZytL2RsMEFtbUJoQUtSZHdoUT09>

Meeting ID: 897 3469 6854

Passcode: 904042

จึงเรียนเชิญท่านหรือเจ้าหน้าที่ สนง. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมประชุมดังกล่าวด้วย

เรียน เลขาธิการ สนง.

เพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวจิราภรณ์ ทองคำวัฒน์)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

16 ธ.ค. 2565

ติดต่อ: นพชมน 0945535211

ขอแสดงความนับถือ

(พรเพญ คงจรเกียรติ)

ผู้อำนวยการมูลนิธิพسانวัฒนธรรม

มอบ สนก. ดำเนินการ

ผู้จัดการฝ่ายด้าน กสธ., ทคบ สนก. สสส.,
ให้ทราบผู้รับผิดชอบ หน่วยบัญชากฎหมาย
และ สรป, เนื้อหาในส่วนติดตาม รบอุป

(นายพิทักษ์พล บุณยมาลิก)

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

16 ธ.ค. ๒๕๖๕

การประชุมเชิงปฏิบัติการนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

เข้าใจและใช้อย่างไรจึงได้ผล

วันที่ 22 ธันวาคม 2565 เวลา 08.30-16.30 น.

ที่ Ibis Styles Ratchada ถนนรัชดาภิเษก หัวยงหวง กรุงเทพมหานคร 10310

และโดยระบบ Zoom

ความเป็นมา

ตามหลักสิทธิมนุษยชน รัฐมนตรีที่ใน การส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน แต่ในความเป็นจริง ยังมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล คน หรือบุกรัฐบาล นอกจากไม่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ยังเป็นผู้กระเบิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการกระทำทรมาน การปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่เรียกว่า "extra-judicial killing" ซึ่งตามกฎหมายระหว่างประเทศ ถือว่าเป็นอาชญากรรมที่ร้ายแรง

ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประตับน้ำท่อการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือ ที่เรียกว่า "extra-judicial killing" หรือ CAT เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2550 แต่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายอนุวัติการซึ่งเป็น กฎหมายภายในประเทศไทย ที่จะทำให้สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศภายใต้อันสัญญา CAT ได้ สำหรับ อนุสัญญา ระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการทารุณสาบสูญโดยอุบัติเหตุ 2006 (พ.ศ. 2549) หรือ CED แม้ประเทศไทย ได้ลงนามแล้วตั้งแต่วันที่ 9 มกราคม 2555 และต่อมาสภานิตบัญญัติแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบในการเข้าเป็นภาคี อนุสัญญา เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2560 ตามที่รัฐธรรมนูญ 2560 มาตรา 178 วรรคสอง ที่กำหนดให้ หนังสือสัญญาใดที่ ประเทศไทยต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา (กฎหมายอนุวัติการ) ต้องได้รับความเห็นชอบจาก รัฐสภา แต่ประเทศไทยยังไม่สามารถให้สัตยาบัน CED ได้เช่นกัน เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายอนุวัติการให้เป็นไปตาม CED

ดังนั้นการที่ รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายอนุวัติการเพื่อให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ CAT และ CED ได้ คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 (พรบ.ป้องกัน และปราบปรามการทรมานฯ) ซึ่งพระมหาชนกติร์ ได้ทรงลงพระปรมาภิไชยและได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2565 โดยจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2566 จึงถือเป็นหมุดหมายที่สำคัญของสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

พรบ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ นอกจากเป็นการนำข้อบทของ CAT และ CED มาบัญญัติไว้เป็นกฎหมายไทย อาทิเช่น กำหนดให้การทรมาน การปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่เรียกว่า "extra-judicial killing" และการกระทำให้บุคคลสูญหาย โดยเจ้าหน้าที่ เป็นความผิด ให้ผู้บังคับบัญชาที่รู้เห็นเป็นใจหรือไม่ใช่อำนวยหน้าที่ในการขัดขวางอาชญากรรมดังกล่าว ความผิดด้วย ห้ามส่งบุคคลเป็นผู้ร้ายข้ามแดนหากอาจต้องเผชิญกับการทรมานฯ กำหนดมาตรการต่างๆ ในการป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่กระทำการ รวมทั้งมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมดังกล่าว ที่สำคัญคือ ได้มีบทบัญญัติต่างๆ ที่อาจมีผลในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยอยู่ในหลายมาตรฐาน อาทิ เช่น กำหนดให้ ผู้ที่อยู่กันกันสนับสนุนภาระ (โดย มิได้จดทะเบียนสมรส) ผู้อุปการะหรือผู้รับอุปการะ เป็นผู้เสียหายได้ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่จับกุมบุคคลต้องติดกล้อง body cam และต้องแจ้งหน่วยงานอื่น เช่น ฝ่ายปกครองและอัยการเกี่ยวกับการจับกุม หากมีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่หน่วงงานได้ กระทำการผิดตาม พพรบ.ป้องกันการทรมานฯ ต้องให้หน่วยงานอื่นสอบสวน ให้พนักงานอัยการมีอำนาจกำกับดูแลการสอบสวน หากเจ้าหน้าที่ต้องหาว่ากระทำการผิดและมีข้อหาความผิดฐานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วย เช่น ความผิดตาม มาตรา 157 แห่งประมวล

กกฎหมายอาญา พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการสามารถดำเนินการสอบสวนและสั่งคดีได้โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้ ปปช. หรือ ปปท. ให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นศาลที่มีอำนาจในการพิจารณาคดีตาม พรบ.ป้องกันการทรมานฯ โดยใช้ระบบได้ส่วน และในกรณีที่ผู้ต้องหาอยู่ในอำนาจของศาลทหาร ให้ท้องบุคคลดังกล่าวต่อศาลพลเรือน รวมทั้งการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสหรือพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด เป็นต้น หลักการใหม่ ๆ ดังกล่าวข้างต้น อาจมีผลในการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยเฉพาะในชั้นสอบสวนและสั่งคดี ได้ในอนาคต

เนื่องจาก พรบ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ มีหลักการและบทบัญญัติใหม่ ๆ ทั้งตามที่กำหนดไว้ใน CAT และ CED และเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญา ให้มีความเข้มแข็งและสามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อนำหลักการและบทบัญญัติไปใช้อย่างได้ผล นักสิทธิมนุษยชน ทั้งที่เป็นนักกฎหมาย ทนายความ นักวิชาการ นักกิจกรรม และเจ้าหน้าที่รัฐ จำเป็นต้องทำความเข้าใจ พรบ.ป้องกันการทรมานฯ ทั้งในด้านเช่นการ หลักการ และ การปฏิบัติ จึงสมควรให้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการนี้ขึ้น

**ผู้จัดประชุม มูลนิธิพسانวัฒนธรรม สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.) และ สมาคมนักกฎหมายสิทธิมนุษยชน (สนส.)
วัตถุประสงค์**

๑. เพื่อศึกษา ทำความเข้าใจหลักการและบทบัญญัติ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย โดยถูกบังคับ พ.ศ. 2565 และปัญหาการบังคับใช้ที่อาจเกิดขึ้น
๒. เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็น และเตรียมความพร้อมของกลุ่มองค์กรสิทธิมนุษยชน นักปกป้องสิทธิมนุษยชน ทนายความ ในกรณี พรบ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ นำไปใช้
๓. เพื่อร่วมร่วมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดทำบัญญัติ และมาตรการต่าง ๆ ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้ พรบ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ สามารถบังคับใช้อย่างได้ผล

วันเวลา และสถานที่ ในการประชุม

วันพุธที่ 22 ธันวาคม 2565 เวลา 08.30-16.30 น.

ณ ไอบิส ส్టайлส์ รัชดา (Ibis Styles Ratchada) เลขที่ 212 ถนนรัชดาภิเษก แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กทม.

10310 โทร. 02 820 8889 และโดยระบบ Zoom

ผู้เข้าร่วม ประกอบด้วย ตัวแทนองค์กรสิทธิมนุษยชนทั้งภาครัฐ (กสม. และ กรมคุ้มครองสิทธิฯ) และประชาสัมพันธ์ นักปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมทั้งทนายความ นักวิชาการด้านกฎหมายและสิทธิมนุษยชน on site ประมาณ 25 คน on line ประมาณ 25 คน รวม 50 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ร่วมประชุมได้รับความรู้และมีความเข้าใจหลักการและบทบัญญัติของ พรบ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565
๒. ได้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ทั้งต่อการที่ผู้ร่วมประชุมจะนำไปใช้ และต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ พรบ.ป้องกันการทรมานฯ เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติ
๓. สามารถนำข้อมูลและข้อคิดเห็นจากการประชุมไปจัดทำคำอธิบาย พรบ.ป้องกันการทรมานฯ และคู่มือในการทำงานของทนายความและนักปกป้องสิทธิมนุษยชน
๔. สร้างเครือข่ายความและนักปกป้องสิทธิมนุษยชน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ และข้อคิดเห็นในการใช้ พรบ.ป้องกันการทรมานฯ การประสานงานและส่งต่อ กรณีอุ้มหาย อุ้มทรามและอุ้มฆ่า โดย จนท.

ติดต่อประสานงาน

อรยา 082 356 2623 สมชาย 081 899 5476 กีฟ 094 553 5211

(ร่าง) กำหนดการ

การประชุมเชิงปฏิบัติการนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

พรบ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

เข้าใจและใช้อ่าย่างไรจึงจะได้ผล

วันพุธที่ 22 ธันวาคม 2565 เวลา 08.30-16.30 น.

Ibis Styles Ratchada ถนนรัชดาภิเษก หัวยงขาว กรุงเทพมหานคร 10310 และทาง Zoom

08.30-09.00 ลงทะเบียน

09.00-09.30 เปิดการประชุม

โดย คุณสุรพงษ์ กองจันทึก ประธานมูลนิธิพسانวัฒนธรรม (๒๐ นาที)

09.30-10.30 อภิปราย พรบ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 :

เข้าใจและจะบังคับใช้อ่าย่างไร โดย

-ดร. น้ำแท้ มีนุญสล้าง อิยการ

-คุณสันหวารณ ศรีสุด คณะกรรมการนักนิติศาสตร์ภาค

-รศ. ดร. ปักป้อง สีสนิท นักวิชาการ คณะกรรมการนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

-คุณปิติภาณุชน์ สิทธิเดช กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

-คุณนารีลักษณ์ แฟไชยภูมิ กรรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

ดำเนินรายการโดย คุณพรเพ็ญ คงจรเกียรติ ผู้อำนวยการ มูลนิธิพسانวัฒนธรรม

10.30-10.45 Break

10.45-12.00 อภิปราย (ต่อ) และถาม-ตอบ

12.00-13.00 อาหารเที่ยง

13.00-14.30 เสวนา บทบาทของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ประเด็นทางปฏิบัติในการใช้ พรบ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ และปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

-พ.ต.อ. วิรุตม์ ศิริสวัสดิ์บุตร ที่ปรึกษารัฐมนตรีวิสาหกิจพลเรือนร่าง พรบ.ป้องกันและปราบปรามฯ

-ปรีดา นาคผิว ทนายความคดีทรมาน คดีบังคับบุคคลให้สูญหายและคดี extra-judicial killing

-สมชาย หอมลอ อทีปรึกษามูลนิธิพسانวัฒนธรรม

นำการเสวนา

14.30-14.45 Break

14.45-16.00 เสวนา (ต่อ)

16.00-16.30 สรุปและปิดการเสวนา